[2019] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 469

ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਬਨਾਮ

ਵਿਰੇਂਦਰ ਲਾਲ ਬਾਹਰੀ & ਓਆਰਐਸ.

(ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 37375 ਦਾ 2016)

ਫਰਵਰੀ 27, 2019

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ:

s. 24 ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ – ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ s. 24(1)(ਬੀ) ਜਾਂ s. 24(2) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ s. 24(1)(ਬੀ) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ s. 24(2) ਨੂੰ ਨਹੀਂ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਅਤੇ (2) ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਲਈ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 9]

2.1 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1894 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ 01.01.2014 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ 2013 ਦਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਏ) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਫਿਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ 01.01.2014 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਇਨਾਮ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸੈਕਸ਼ਨ

24(1)(b) ਜਿਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1)(b) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10]

2.2 ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਈ ਅਣਮੇਲਤਾਵਾਂ ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, (i) 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11]

3. ਦੂਜੇ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਮਨਮਾਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲਾਇਕ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12]

4. ਤੀਜੇ, ਜੇਕਰ ਉਲਟਾ ਮਾਮਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲੈਪਸਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਲੈਪਸਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਭਾਵ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2)। [ਪੈਰਾ 13]

5. ਚੌਥੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਪਹਿਲਾ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਦਾ ਭਾਵ, "ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ, "ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ" ਦਾ ਭਾਵ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(b) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। [ਪੈਰਾ 14]

6. 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਂਬਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਂਬਲ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ, ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15]

7. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੇ, ਜੋ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਭਾਵ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣ ਰਹੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17]

ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਮੰਜੁਲਾ ਕ੍ਰਿਪੇਂਡੋਰਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2017) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133 : [2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 924; ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161; ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਸਰਾਫ (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 128 : [1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 277; ਐਸ. ਸੁੰਦਰਮ ਪਿੱਲੈ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਆਰ. ਪਟਾਬਿਰਾਮਨ (1985) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591: [1985] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

643; ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਬੋਇਲਰਜ਼ (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 665 : [1996] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 798; ਈਰਾ (ਡਾ. ਮੰਜੁਲਾ ਕ੍ਰਿਪੇਂਡੋਰਫ ਰਾਹੀਂ) ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2017) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133 : [2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 924; ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 : [2014] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799; ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161; ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (2018) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412 : [2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 924 ਪੈਰਾ 2 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 ਪੈਰਾ 2 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2016] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 277 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1985] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 643 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1996] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 798 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799 ਪੈਰਾ 15 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2014] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 924 ਪੈਰਾ 16 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 ਪੈਰਾ 16 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 17 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਖਾਸ ਛੱਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 37375 ਦਾ 2016

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਊ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 23.02.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 6357 ਦਾ 2015

ਨਾਲ

ਐਸ. ਐਲ. ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 37372 ਦਾ 2016, ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 1423 ਦਾ 2017 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12247 ਦਾ 2016, ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 1787 ਦਾ 2017 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10210 ਦਾ 2016, ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 1786 ਦਾ 2017 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10207 ਦਾ 2016, ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 45 ਦਾ 2018 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6239 ਦਾ 2017.

ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਧਰਮ ਵੀਰ ਖਤਰੀ, ਮਨਸੂਰ ਅਲੀ, ਮਿਸ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਬਤਰਾ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ. 1. ਇਹ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਬੈਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀਤਾ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਸੇਟਲਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2013 ["2013 ਐਕਟ"] ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦਾ। ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਦਾ ਕਾਰਨ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਹਾਵਤ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ: "ਮੈਂ ਸੰਸਦ ਦਾ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਰਨ ਹਾਂ!"

2. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.05.2015 ਨੂੰ, ਨਾਮਤ:, ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਸਰਕਾਰ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਡਬਲਿਊ.ਪੀ.(ਸੀ) 8506/2014 ["ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ"], ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਨੂੰ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ(ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, ਨਾਮਤ:, ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 ["ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ"], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਨੂੰ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ(ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਣਾ ਪਵੇਗਾ।

3. ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਨੂੰ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੈਪਸਿੰਗ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਮਰੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਹਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

4. ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ, ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ 1894 ਐਕਟ ["1894 ਐਕਟ"] ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"114. ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਉ।—(1) ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894
(1 ਦਾ 1894) ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉ, ਉਪਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੱਦ ਨੂੰ ਆਮ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

5. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਕੁਝ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਿਆਪਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪ-ਟੂ-ਡੇਟ ਉਪਾਯ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

> "ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ।
> xxx xxx xxx

18. ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲਈ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

xxx xxx xxx"

6. ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰੈਂਬਲ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਐਕਟ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ, ਭਾਗੀਦਾਰੀਪੂਰਨ, ਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਬਸਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਆਪਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਰੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ।"

ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੈਂਬਲ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ, ਭਾਗੀਦਾਰੀਪੂਰਨ, ਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: "24. ਐਕਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ 1894 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕ ਗਈ ਹੈ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 (1 ਦੇ 1894) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ,—

(a) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਉਸ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ; ਜਾਂ

(b) ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਮਾਨੋ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੇ ਪਰ ਭੂਮੀ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਸ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

"11. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਇੱਕ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਯਾ ਤਾਂ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ

ਰਹੇਗੀ ਮਾਨੇ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(b) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੁਆਰਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(a) ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਇੱਕ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ;

(b) ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

(c) ਨਾਲ ਹੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(d) ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ;

(e) ਘਾਤਕਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਂਪ ਅਤੇ ਸੀੜੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿੱਚ, ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ।

13. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਉਭਰ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ 5 ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 5 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਵਿਧਾਨਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਨਾਮ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਕਤ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਜਾਂ" ਨੂੰ "ਅਤੇ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹਲਕੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕੀਏ। ਦੂਜੇ, ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੋਹਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਤੁਲਨ ਇਸ ਕਦਰ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਜੇ ਇਸ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਤੁਲਨ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ), ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“23. ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,

ਇਹ ਧਾਰਾ 24(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਬਹੁਤਾਂਤ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਹੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਣ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਂਤ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤਾਂਤ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸੀ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

xxx xxx xxx

27. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(1) ਅਤੇ 24(2) ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨਾਮ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 24(1)(ਏ) ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਹਦ ਤੱਕ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜੋ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

xxx xxx xxx

29. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਆਧਾਰਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ 'ਤੇ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲੇ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਬਹਿਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਕੁਝ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਇਆ

ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

30. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਲਈ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਅਵਾਰਡ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

31. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 1894 ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

xxx xxx xxx

34. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ[ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 : (2017) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 779] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲਾ ਹੈ" ਭਾਵ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਦੋਂ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

35. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਅਨੀਲ ਗੋਏਲ, ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ 5 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਥੇ ਪੁਰਸਕਾਰ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਇਹ ਉਪਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਪਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਪਹਿਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(1) ਅਤੇ (2) ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 24(1) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੇ ਕਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹਨ।

10. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 24(1) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਇੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ 01.01.2014 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 24(1)(ਏ) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਫਿਰ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 01.01.2014 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਇਸ ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24(1)(ਬੀ) ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, (i) ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਲਵੋ ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਸਕਾਰ 01.01.2014 ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼

“18. ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋਜ਼ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਸਾਈਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ-ਮਰਕੈਂਟਾਈਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ.[ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 713 : 1959 ਸੁਪ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 256, 266 : (1959) 36 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 1]; ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਸੰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ.[ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਸ.ਸੀ. 765 : (1955) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 483, 493 : (1955) 6 ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ. 627]; ਥਾਮਸਨ ਬਨਾਮ ਡਿਬਡਿਨ[(1912) ਏ.ਸੀ. 533, 541 : 81 ਐਲ.ਜੇ.ਕੇ ਬੀ 918 : 28 ਟੀ.ਐਲ.ਆਰ. 490]; ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਡਿਬਡਿਨ[1910 ਪ੍ਰੋ ਡਿਵ 57, 119, 125] ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.[ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 1012 : 1959 ਸੁਪ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 875, 893 : 1959 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ 1231]. ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਐਨੈਕਟਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਉਸ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। “ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਿੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ” (ਥਾਮਸਨ ਬਨਾਮ ਡਿਬਡਿਨ, 1912 ਏ.ਸੀ. 533). ਜੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਐਨੈਕਟਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਸਹੀ ਹੈ। ਐਨੈਕਟਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੁਆਰਾ ਫੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਸ ਮੌਲਿਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਸਮੇਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ।

"ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਆਪਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਅਰਥ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ, ਬਚਾਉ ਧਾਰਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਉੱਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਮੈਕਸਵੈਲ ਆਨ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ, 10ਵੀਂ ਐਡੀ., ਪੰਨਾ 162)"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿੱਚ ਐਸ. ਸੁੰਦਰਮ ਪਿੱਲੈ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਆਰ. ਪੱਟਾਬਿਰਾਮਨ, (1985) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 591, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"27. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਕੁਦਰਤ, ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਥਰਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੁਝ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿੱਚ ਜੇ.ਕੇ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਬੋਇਲਰਜ਼, (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ665, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ:

"33. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਜਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

34. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁੱਖ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਈ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਣਚਾਹਿਆ ਨਤੀਜਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਵਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

12. ਦੂਜੇ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਨਮਾਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਲਵੋ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੜੋਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਉਸੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਬੀਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ 2013 ਐਕਟ

ਅਧੀਨ ਉੱਚਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਤੀਜੇ, ਉਲਟ ਕੇਸ ਲਵੋ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੈਪਸਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ “13. ਮਿਸਟਰ ਸੁਬਰਾਮੋਨੀਅਮ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਏ.ਜੀ. ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਲਈ, ਨੇ ਧੀਮੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਜ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 2013 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਰਕ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਭੌਤਿਕ

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤਾਤ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਪਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਅਵਾਰਡ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਸਦਰਨ ਮਰਹੱਟਾ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬੇਜਵਾਡਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ[(1943-44) 71 ਆਈਏ 113 : (1944) 57 ਐਲਡਬਲਿਊ 422 : ਏਆਈਆਰ 1944 ਪੀਸੀ 71] ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਦੌਰ ਮਰਕੈਂਟਾਈਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ.[ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 713] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

xxx xxx xxx

15. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤਾਤ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30-11-2006, ਅਤੇ 1-1-2014 ਨੂੰ ਜਦੋਂ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ, (2018) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412, ਵਿੱਚ 551 ["ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ"] ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ 22.02.2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਸੇ ਧਾਰਾ, ਯਾਨੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਰੁਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, (2018) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਹਿਣ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ
ਮਾਮਲਾ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate